Elektroninio dokumento išrašas

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

SPRENDIMAS

2026 m. d. Nr. 3R- (2.13-1.E)
Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2025-10-22 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] skundą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-7203 (2.13 Mr)).

Pareiškėjas skunde nurodė, kad [DUOMENYS NESKELBTINI] ir [DUOMENYS NESKELBTINI] gavo informaciją apie Pareiškėjo prisijungimus prie nepilnamečių vaikų Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ESPBI IS) paskyrų, įskaitant informaciją apie prisijungimų datas, laiką, trukmę, IP adresus bei kitus su prisijungimais susijusius duomenis. Pareiškėjo teigimu, minėti asmens duomenys buvo surinkti, perduoti ir naudojami neturint teisėto pagrindo, nes jis nebuvo davęs sutikimo tokiam duomenų tvarkymui, o pateiktų duomenų apimtis buvo perteklinė.

Pareiškėjas taip pat kėlė abejones dėl [DUOMENYS NESKELBTINI] atlikto jo asmens duomenų pateikimo advokatei teisinio pagrindo ir tokio duomenų tvarkymo atitikties asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi Pareiškėjo skundą,

n u s t a t ė:

Atsižvelgiant į skunde nurodytas aplinkybes, nagrinėjamu atveju vertintina, ar Pareiškėjo asmens duomenų pateikimas advokatei ir šių duomenų tolesnis tvarkymas teikiant teisines paslaugas atitiko asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Dėl advokatės vykdyto Pareiškėjo asmens duomenų tvarkymo teisėtumo

Inspekcija Skundžiamam asmeniui 2026-01-19 pateikė nurodymą pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą (Inspekcijos reg. Nr. 2R-259 (2.13 Mr)). Skundžiamas asmuo1 2026-01-29 Inspekcijai pateikė atsakymą dėl informacijos pateikimo (Inspekcijos reg. Nr. 1R-771 (2.13 Mr)). Jame Skundžiamas asmuo1 paaiškino, kad tarp jos ir Astos Laugalienės 2025-01-15 buvo sudaryta teisinių paslaugų teikimo sutartis, kurios pagrindu ji teikia klientei teisines paslaugas ir atstovauja jos interesams santykiuose su valstybės institucijomis bei teismuose. Pagal minėtą sutartį advokatei suteikti įgaliojimai rinkti informaciją ir dokumentus, reikalingus klientės teisėms bei teisėtiems interesams ginti.

Skundžiamas asmuo1 nurodė, kad tarp jos klientės ir Pareiškėjo vyksta teisminiai ginčai, susiję su nepilnamečių dukrų interesų apsauga, tėvų valdžios įgyvendinimu, bendravimo tvarka bei kitais iš šeimos teisinių santykių kylančiais klausimais. Advokatės teigimu, rengiant procesinius dokumentus ir renkant nagrinėjamoms byloms reikšmingus įrodymus kilo būtinybė gauti duomenis apie Pareiškėjo prisijungimus prie nepilnamečių dukrų ESPBI IS paskyrų.

Grįsdama savo veiksmų teisėtumą, Skundžiamas asmuo1 rėmėsi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 7 ir 17 straipsniuose įtvirtintais proceso operatyvumo, ekonomiškumo bei šalių procesinio lygiateisiškumo principais, taip pat 177 ir 178 straipsnių nuostatomis, nustatančiomis šalių pareigą įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžiami jų reikalavimai ir atsikirtimai, bei 198 ir 199 straipsnių nuostatomis, reglamentuojančiomis rašytinių įrodymų rinkimą ir pateikimą teismui.

Be to, Skundžiamas asmuo1 nurodė, kad dėl informacijos gavimo į [DUOMENYS NESKELBTINI] kreipėsi veikdama kaip klientės atstovė, remdamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.157 straipsnio 1 dalimi bei Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo (toliau – Advokatūros įstatymas) 44 straipsnio 1 punktu. Advokatės vertinimu, informacijos gavimas buvo tiesiogiai susijęs su jos, kaip advokatės, pareiga rinkti bylai reikšmingus duomenis ir užtikrinti veiksmingą klientės atstovavimą.

Skundžiamas asmuo1 taip pat pažymėjo, kad iš [DUOMENYS NESKELBTINI] gauti duomenys buvo panaudoti išimtinai teisminiuose procesuose kaip įrodymai ir pateikti nagrinėjamose bylose. Atsižvelgdama į tai, advokatė laikėsi pozicijos, kad Pareiškėjo asmens duomenys buvo gauti ir naudojami teisėtai, vykdant profesinę veiklą bei atstovaujant klientės interesams teisme, todėl prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Kartu su paaiškinimais Skundžiamas asmuo1 pateikė „Sutarties dėl teisinių paslaugų teikimo išrašą“, patvirtinantį jos atstovavimo pagrindą, bei išrašus iš Lietuvos teismų informacinės sistemos apie tarp Astos Laugalienės ir Pareiškėjo vykusius ir vykstančius teisminius procesus.

Asmens duomenų tvarkymą reglamentuoja BDAR[1] ir ADTAĮ[2]. Pagal šiuos teisės aktus asmens duomenų tvarkymas laikomas teisėtu tik jei jis atitinka BDAR 5 straipsnyje įtvirtintus su asmens duomenų tvarkymu susijusius principus bei yra pagrįstas bent viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų.

BDAR 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi BDAR 5 straipsnio 1 dalies, ir turi sugebėti įrodyti, kad jos laikomasi (atskaitomybės principas).

BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte nustatyta, kad duomenų tvarkymas yra teisėtas, jeigu tvarkyti duomenis būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų, išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni, ypač kai duomenų subjektas yra vaikas.

Advokatūros įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad advokatų teikiamos teisinės paslaugos – tai teisės konsultacijos (patarimai teisės klausimais), teisinę reikšmę turinčių dokumentų rengimas, atstovavimas teisės klausimais, gynyba bei atstovavimas bylų procese, kai šie veiksmai atliekami už atlyginimą, išskyrus Advokatūros įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje nurodytą atvejį.

Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punkte įtvirtinta, kad advokatas, vykdydamas advokato veiklą, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, taip pat informacinių sistemų, kurios suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, jų turimą ar tvarkomą ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis), dokumentus, jų nuorašus. Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 2 punkte įtvirtinta, kad advokatas, vykdydamas advokato veiklą, turi teisę savarankiškai rinkti teisinėms paslaugoms teikti reikalingus duomenis, kuriuos advokatas gali gauti nesinaudodamas procesinėmis prievartos priemonėmis, t. y. gauti iš asmenų reikalingus dokumentus ar jų nuorašus, ar kitokią teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją.

[1] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

[2] Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas.

Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodyta, kad advokato kreipimesi turi būti pateikti duomenys, pagrindžiantys prašomos informacijos, duomenų, dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023-02-08 sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. eA-130-821/2023, pasisakydamas dėl Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punkte įtvirtintos advokato teisės gauti informaciją, yra išaiškinęs, kad advokatas turi teisę gauti duomenis, reikalingus teisinėms paslaugoms, t. y. tiek teisės konsultacijoms (patarimams teisės klausimais), tiek teisinę reikšmę turinčių dokumentų rengimui, tiek atstovavimui teisės klausimais, tiek gynybai bei atstovavimui bylų procese, tačiau įgyvendindamas šią teisę privalo pagrįsti prašomų pateikti duomenų reikalingumą, t. y. jų ryšį su teisinių paslaugų teikimu. Iš Konstitucijos ir įstatymų kylantys advokatų teisinio statuso ypatumai suponuoja jų diskreciją savarankiškai (nepriklausomai) nuspręsti dėl teisinių paslaugų teikimo apimties, taigi ir dėl to, kokie duomenys jiems yra reikalingi, siekiant užtikrinti, kad jų teikiamos teisinės paslaugos būtų kokybiškos (t. y. jų atstovaujamo asmens teisės ir (arba) teisėti interesai būtų ginami maksimaliai efektyviai). Tokia advokatų diskrecija gali būti ribojama tik įstatymu. Dėl šios priežasties advokato interesas gauti teisinių paslaugų teikimui reikalingus duomenis visais atvejais, kai tokie duomenys yra susiję su konkrečios teisinės paslaugos teikimu ir, šią paslaugą teikiančio advokato nuomone, yra būtini jai teikti, yra viršesnis už duomenų subjekto, kurio asmens duomenys renkami, teises ir laisves.[3]

Įvertinusi tyrimo metu surinktą informaciją ir bylos medžiagą, Inspekcija nustatė, kad Skundžiamas asmuo1 Pareiškėjo asmens duomenis gavo vykdydama profesinę veiklą ir teikdama teisines paslaugas Astai Laugalienei. Byloje esantys duomenys patvirtina, kad tarp Astos Laugalienės ir Pareiškėjo vyko teisminiai procesai dėl nepilnamečių vaikų interesų apsaugos, tėvų valdžios įgyvendinimo bei bendravimo tvarkos klausimų, o informacija apie Pareiškėjo prisijungimus prie nepilnamečių dukrų ESPBI IS paskyrų buvo prašoma ir gauta siekiant surinkti šiems procesams reikšmingus duomenis.

Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad [DUOMENYS NESKELBTINI] 2025-09-29 raštu Nr. S-9094 (1.4 E), atsakydamas į advokatės prašymą, pateikė informaciją apie Pareiškėjo prisijungimus prie nepilnamečių dukrų ESPBI IS paskyrų laikotarpiu nuo 2024-01-01 iki 2025-09-24.

Byloje nenustatyta aplinkybių, patvirtinančių, kad Skundžiamas asmuo1 Pareiškėjo asmens duomenis rinko, naudojo ar saugojo kitais, su teisinių paslaugų teikimu ir klientės interesų atstovavimu teisminiuose procesuose nesusijusiais tikslais. Skundžiamo asmens1 siekis surinkti įrodymus, reikalingus klientės teisėms ir teisėtiems interesams ginti teismo procese, laikytinas teisėtu trečiosios šalies interesu. Įvertinus Pareiškėjo asmens duomenų gavimo tikslą, jų ryšį su tarp klientės ir Pareiškėjo vykstančiais teisminiais ginčais bei panaudojimą atstovaujant klientės interesams teisme, nenustatyta aplinkybių, dėl kurių Pareiškėjo interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės nagrinėjamu atveju būtų viršesni už nurodytą teisėtą interesą.

Atsižvelgiant į tai, Inspekcija sprendžia, kad Skundžiamo asmens1 veiksmai, susiję su informacijos apie Pareiškėjo prisijungimus prie nepilnamečių dukrų ESPBI IS paskyrų gavimu iš [DUOMENYS NESKELBTINI] ir šios informacijos naudojimu bei pateikimu teismui atstovaujant klientės interesams, atsižvelgiant į šiame sprendime pateiktą teisinį reglamentavimą, atitiko BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte nustatytą teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygą.

Dėl Skundžiamas asmens2 atlikto Pareiškėjo asmens duomenų pateikimo teisėtumo

[3] Žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023-02-08 sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-130-821/2023.

Inspekcija Skundžiamam asmeniui2 2026-10-13 pateikė nurodymą pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą (Inspekcijos reg. Nr. 2R-6039 (2.13 Mr)). [DUOMENYS NESKELBTINI]

2026-10-26 Inspekcijai pateikė atsakymą dėl informacijos pateikimo (Inspekcijos reg. Nr. 1R-8723 (2.13 Mr)), kuriame nurodė, kad Pareiškėjo asmens duomenys advokatei buvo pateikti vykdant ESPBI IS tvarkytojo funkcijas, įvertinus advokatės pateiktą prašymą ir jame nurodytą duomenų gavimo tikslą.

Skundžiamas asmuo2 nurodė, kad advokatė kreipėsi prašydama pateikti informaciją apie Pareiškėjo prisijungimus prie nepilnamečių vaikų ESPBI IS paskyrų, motyvuodama tuo, kad ši informacija reikalinga teikiant teisines paslaugas klientei ir atstovaujant jos interesams teisminiuose procesuose. Skundžiamo asmens2 teigimu, vertinant prašymą buvo atsižvelgta į advokatės nurodytą duomenų naudojimo tikslą, prašomų duomenų ryšį su teikiamomis teisinėmis paslaugomis bei prašomų duomenų apimtį.

Skundžiamas asmuo2 paaiškino, kad, įvertinęs advokatės prašyme pateiktas aplinkybes ir teisės aktuose nustatytą advokato teisę gauti teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją, 2025-09-29 raštu Nr. S-9094 (1.4 E) pateikė advokatei informaciją apie Pareiškėjo prisijungimus prie nepilnamečių vaikų ESPBI IS paskyrų laikotarpiu nuo 2024-01-01 iki 2025-09-24.

Taip pat paaiškino, kad Pareiškėjo asmens duomenų pateikimo advokatei teisėtumą vertino vadovaudamasis BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktu, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo, ESPBI IS nuostatų ir Advokatūros įstatymo nuostatomis. Skundžiamas asmuo2 nurodė, kad veikdamas kaip ESPBI IS tvarkytojas duomenis tvarko ir teikia Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos vardu teisės aktų nustatyta tvarka. Skundžiamo asmens2 teigimu, duomenų teikimo teisėtumas buvo vertinamas atsižvelgiant į tai, ar duomenų gavėjas nurodė duomenų naudojimo tikslą, teisinį pagrindą ir prašomų duomenų apimtį, taip pat ar prašomi duomenys yra susiję su nurodytu tikslu ir yra būtini jam pasiekti. Skundžiamas asmuo2 pažymėjo, kad advokatės prašymas buvo grindžiamas Advokatūros įstatymo 44 straipsnyje įtvirtinta advokato teise gauti teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją ir duomenis, o prašyme buvo nurodytos aplinkybės, pagrindžiančios prašomų duomenų ryšį su tarp Pareiškėjo ir jos klientės vykstančiais teisminiais procesais. Be to, Skundžiamas asmuo2 vertino advokatei teikiamų duomenų apimties atitiktį BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtintam duomenų kiekio mažinimo principui. Skundžiamas asmuo2 nurodė, kad Pareiškėjo identifikavimo duomenys, prisijungimų datos ir laikas, prisijungimų trukmė, IP adresai bei informacija apie prieigą prie nepilnamečių vaikų ESPBI IS buvo tiesiogiai susiję su advokatės nurodytu duomenų gavimo tikslu. Atsižvelgęs į tai, Skundžiamas asmuo2 padarė išvadą, kad pateiktų duomenų apimtis neviršijo šiam tikslui pasiekti būtinos apimties.

Įvertinusi Skundžiamo asmens2 pateiktus paaiškinimus ir tyrimo metu surinktą informaciją, Inspekcija nustatė, kad prieš pateikdamas Pareiškėjo asmens duomenis advokatei, vertino advokatės nurodytą duomenų gavimo tikslą, teisinį pagrindą bei prašomų duomenų apimtį. Iš tyrimo metu surinktos medžiagos matyti, kad advokatės prašymas buvo grindžiamas Advokatūros įstatymo 44 straipsnyje įtvirtinta advokato teise gauti teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją, o prašyme buvo nurodytas prašomų duomenų ryšys su teikiamomis teisinėmis paslaugomis.

Tyrimo metu taip pat nenustatyta aplinkybių, kurios leistų daryti išvadą, kad Skundžiamas asmuo2 advokatei pateikė akivaizdžiai su nurodytu tikslu nesusijusius ar perteklinius Pareiškėjo asmens duomenis.

Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, Inspekcija sprendžia, kad tyrimo metu nenustatyta duomenų, leidžiančių konstatuoti, jog Skundžiamas asmuo2, pateikdamas Pareiškėjo asmens duomenis advokatei, pažeidė asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Atsižvelgdama į tai, kad tyrimo metu nenustatyta neteisėto Pareiškėjo asmens duomenų tvarkymo ar neteisėto jų pateikimo aplinkybių, Inspekcija sprendžia, kad Pareiškėjo skundas yra nepagrįstas ir atmestinas.

Inspekcija, vadovaudamasi ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktu bei atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta,

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjo skundą atmesti.
2. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją, Skundžiamą asmenį1 ir Skundžiamą asmenį2.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktoriaus pavaduotoja,
pavaduojanti direktorių Danguolė Morkūnienė